

**AF
SCHEIDS
BRIEF**

BOBJE
GOUDSMIT

Uitgeverij Holland - Haarlem

www.uitgeverijholland.nl

1.

Onmiddellijk herkende Marit het adres op de achterkant van de envelop en ze verstrakte. De brief brandde in haar handen.

Hè Marit, doe niet zo mutsig, dacht ze geërgerd, het is bijna twintig augustus. Je had toch kunnen verwachten dat er weer een brief zou komen?!

Besluiteloos draaide ze de envelop om en om. Zou ze hem openmaken? Ach nee, eigenlijk vermoedde ze al wel wat erin zou staan: hetzelfde als vorig jaar. Ze legde de envelop op de trap en liep langzaam naar boven, naar haar kamer.

Ze vluchtte, wist ze. Ze vluchtte omdat ze bang was om de inhoud van die brief te lezen en dan misschien weer toe te geven. Terwijl ze zich had voorgenomen dat het nee zou worden.

En nee zou blijven.

Wat had het voor zin om alles opnieuw op te rakelen? Ze had nu haar diploma op zak, de middelbare school was wat haar betrof voorgoed voorbij. Volgende week begonnen de introductiedagen van de universiteit! Ze plofte op haar bed neer en voelde hoe ze kwaad werd.

Waarom liet ze haar nou niet gewoon met rust? Waarom wilde ze niet accepteren dat zij er anders over dacht? Zij kon het verleden toch ook niet meer terughalen? Beneden hoorde ze de voordeur dichtslaan en begreep dat haar moeder thuisgekomen was van haar werk. Vroeg dit keer. Ze krulde zich op tot kleermakerszit en luisterde. Het was allemaal zo voorspelbaar wat er nu ging gebeuren. Hoe lang zou het duren voor mama de brief gevonden zou hebben?

Onbewust begon ze hardop te tellen: een... twee... drie...

'Marit!' riep haar moeder even later onder aan de trap. 'Er is post voor je.'

Op de kop af vier seconden, dacht ze somber. Wat stelde dat nou eigenlijk voor? Helemaal niks. Maar in precies vier seconden kon je je mentor zeven rottige woorden horen zeggen, die je eigenlijk wilde vergeten... Opeens brandden er tranen achter haar ogen. Stom, stom, stom van haar. Waarom moest ze daar opeens aan

terugdenken?! Ze haalde diep adem om zich weer onder controle te krijgen.

Er klonken voetstappen op de trap en kort daarna duwde haar moeder de deur open. 'Hé, ben je er toch?' zei ze verrast, toen ze Marit zag. 'Ik hoorde net geen antwoord. Daarom dacht ik dat je niet thuis was.'

Ze kwam de kamer binnen en gaf haar de envelop. 'Hier is je brief. Ik heb hem alvast voor je meegenomen.'

Zwijgend nam Marit de envelop van haar moeder aan en legde hem ongeopend op haar bureau.

'Maak je hem niet open?' vroeg haar moeder verbaasd.

Ze haalde bijna onmerkbaar haar schouders op. 'Ik weet toch wel wat erin staat. Het zal vast een uitnodiging van Hanna zijn voor de twintigste. Net als vorig jaar.'

Haar stem trilde. 'Maar ik ga niet!' voegde ze er fel aan toe. 'Ze bekijkt het maar. Ik doe het niet meer.'

Haar moeder ging naast haar op bed zitten en sloeg een arm om haar heen. Zo bleven ze een tijdje naast elkaar zitten.

'Schrijf haar dan een brief terug,' zei haar moeder ten slotte zacht, 'leg haar uit, waarom je niet wilt komen. Ze zal misschien wel teleurgesteld zijn, maar het is jouw goed recht om te weigeren. Als je haar maar eerlijk vertelt waarom.' Ze zweeg even. 'Deze tijd zal best moeilijk voor haar zijn, nu jullie gaan studeren. Ik heb echt medelijden met haar.'

Ze gaf Marit een vluchtige zoen op haar wang en stond op. 'Sterkte. Geef me maar een seintje, als je me nodig hebt. Ik ben beneden.' Ze trok de deur achter zich dicht en liet Marit in verwarring achter. Dit werd de moeilijkste brief, die ze ooit in haar leven had geschreven.

Met een diepe zucht ging ze achter haar bureau zitten, schoof haar bureaula open en haalde haar vulpen en blocnote tevoorschijn.

Peinzend staaarde ze naar het lege vel voor haar.

Hoe moest ze in hemelsnaam beginnen? Het was net of ze ineens niet meer wist hoe ze al die onuitgesproken woorden, die in haar hoofd als onrustige vogels heen en weer fladderden, op papier kon krijgen. Ze lieten zich gewoon niet vangen.

Stel je niet zo aan, zei ze tegen zichzelf, begin gewoon met de aanhef, dan volgt de rest misschien wel vanzelf.

Langzaam schroefde ze de dop van haar vulpen en begon te schrijven. *'Beste Hanna...'*

Het puntje van haar vulpen zweefde even aarzelend boven het papier. Toen kraste ze met driftige halen de naam door en schreef: *'Lieve Anicke...'*

2.

'Lieve Anicke, laat ik het je maar meteen vertellen: ik kom niet op je verjaardag. Niet omdat ik verhinderd ben of zo, maar omdat ik geloof dat het beter is als ik het niet doe. Ik heb er lang over nagedacht en weet ook niet zeker of je het zou kunnen begrijpen, dat ik voor het eerst in al die jaren dat we elkaar kennen je verjaardag ga overslaan. Terwijl ik je beste vriendin ben! Maar ik kan niet anders. Echt niet. Ik zal proberen je het uit te leggen waarom.

Bereid je maar voor: dit gaat een lange brief worden. Een brief over jou en mij. Kun je je het nog herinneren wanneer we elkaar voor het eerst zagen? Graaf eens diep in je geheugen...

Zes jaar geleden kwam ik je tegen in de fietsenstalling. Ik was toen twaalf.

'Veel plezier,' zei haar moeder, terwijl ze in haar tas rommelde op zoek naar haar autosleutels, 'ik zal mijn best doen om vanavond vroeg thuis te zijn, dan kun je me alles vertellen. Ik ben zo benieuwd!'

Ze opende het portier, startte de motor en reed luid toeterend weg. Marit staaarde haar na tot ze de hoek om draaide. Nog een laatste toeter en haar moeder was verdwenen. Ja hoor, mam, dacht ze, tegen de tijd dat je op je werk bent, ben je allang weer vergeten wat je me nu beloofd hebt. Vroeg thuis: een lachertje! Ik zie je vanavond wel weer tegen etenstijd.

Zuchtend trok ze haar rugtas wat hoger op. Verschrikkelijk, de eerste dag naar de middelbare school! Ze zag er als een berg tegenop. Ze wist zeker dat ze er helemaal alleen zou zijn.

Niemand van haar klas was naar deze school gegaan. Ze hadden haar vorig jaar in groep acht allemaal voor gek verklaard dat ze deze school uitgekozen had. Maar ja, al die leuke buitenschoolse activiteiten, die ze op de open dag hadden laten zien, die hadden bij haar moeder de doorslag gegeven. 'Ze doen hier aan Sport en Cultuur, Marit! Vind je dat nou niet fantastisch?'

Ze hoorde het haar in gedachten nog zeggen. O mam!

Met een nog diepere zucht stapte ze op haar fiets en reed weg. Op haar allerlangzaamst, ze had toch nog tijd genoeg. Het was net of het verkeer haar aan alle kanten behulpzaam meehielp om zo vroeg mogelijk op school te komen. Want alle stoplichten sprongen automatisch voor haar op groen en de auto's lieten haar op elk kruispunt voorgaan.

'Hé slome, ben je aan het trainen voor nationale slak of zo,' riep een jongen met kort, blond stekeltjehaar ongeduldig, terwijl hij haar op zijn fiets inhaalde en naast haar kwam rijden.

'Je moet eens meer rode pepers eten. Krijg je vanzelf vuur in je kont.'

Marit deed net of ze hem niet gehoord had en bleef in hetzelfde tempo doorfietsen.

De jongen keek haar even van schuin opzij aan. 'Wat een chagrijnige kop. Het doet gewoon pijn aan mijn ogen.' Toen reed hij haar snel voorbij.

Marit klemde haar lippen op elkaar. Eikel, schold ze hem inwendig uit. Ze hoopte niet dat hij bij haar op school zou zitten. Maar hij ging jammer genoeg wel dezelfde kant uit.

Ik wist toen nog niet dat dat Jorn was. Jouw broer.

De stroom fietsers die met Marit opreden, werd groter en groter. Ze liet zich zwijgend met hen meedrijven in de richting van de school en luisterde naar het gepraat om haar heen. Dat gaf haar tenminste een beetje afleiding.

'Hé Tamara, leuke vakantie gehad?'

'O, eindeloos! Een stuk ontmoet! Bijna net zo mooi als Brad Pitt. We bellen elkaar elke dag. Jammer alleen dat hij in Arnhem woont.'

'Is het dan niet meer aan met Maik?'

'Ach joh, allang niet meer. Hij is nu met Rosanne. Wist je dat dan niet? Niet dat dat mij nu nog wat kan schelen, hoor. Ik ben nu toch met Marvin. Ik heb foto's van hem bij me. Zal ik je straks laten zien.'

Verwonderd vroeg Marit zich af of zij later ook zo openlijk zou praten over op wie ze nu wel of niet was. Ze kon het zich niet voor-

stellen. Daar was ze veel te verlegen, te onzeker voor. En deze meisjes zagen er behoorlijk volwassen en zelfverzekerd uit. Ze gedroegen zich alsof ze de hele wereld aankonden.

Bij het hek stond een conciërge met een windjack aan, dat spande over zijn bollende buik. 'Afstappen,' commandeerde hij tegen een jongen die vlak langs Marit op zijn brommer kwam aanscheuren, 'kijk toch eens een beetje uit voor dat bruggertje met dat brilletje.' Hij wees naar Marit. 'De fietsenstalling voor de eersteklassers is aan de andere kant, meissie.'

Ze bloosde en begon zich steeds ongelukkiger te voelen. Hoe kon hij nou aan haar gezicht zien, dat ze hier voor het eerst op school kwam? Iedereen zei altijd dat ze behoorlijk lang voor haar leeftijd was. Of zou hij hen allemaal van gezicht kennen? Twaalfhonderd leerlingen? Dat was toch bijna onmogelijk.

Met haar fiets aan de hand liep ze naar de fietsenstalling voor de brugklas en zocht een lege plek op. Onhandig probeerde ze haar voorwiel in de standaard te duwen, maar de twee fietsen aan weerszijden stonden te dicht op elkaar, zodat haar stuur aan de andere sturen bleef vasthaken. Ze probeerde de fietsen meer naar opzij te duwen om wat ruimte te krijgen.

'Zal ik je helpen?' hoorde ze opeens iemand achter zich zeggen. Marit draaide zich met een ruk om. Achter haar stond een meisje van ongeveer haar leeftijd. Ze was klein en nogal tener gebouwd. Ze had halflang sluijk blond haar, dat ze achter haar oren had weggeduwd. Daardoor leek het net of ze twee afhangende spaniëloren had. Ze glimlachte aarzelend naar Marit. De slotjes op haar tanden glinsterden.

Dankbaar nam Marit haar aanbod aan en toen haar fiets keurig in de klem stond, liepen ze samen langzaam naar het schoolgebouw. Ze hadden allebei duidelijk geen haast.

'Ik ken hier nog niemand,' zei het meisje plotseling, terwijl ze met haar schoen een peukje wegschopte. 'Ik zag er vanmorgen erg tegenop. Had jij dat nou ook? Ik was helemaal misselijk bij het idee dat ik voor het eerst naar de middelbare school moest. Ik ging zelfs bijna overgeven. Maar mijn broer verklaarde me voor gek. Die vond dat ik me maar aanstelde. Nou ja, hij heeft gemakkelijk

praten, hij zit al in de tweede.'

Marit keek haar even onderzoekend aan. Ik geloof niet dat ik zoiets zomaar zou durven zeggen, dacht ze verbaasd. Wat gaat dat iemand die je niet kent eigenlijk aan hoe je je voelt? Toch voelde ze zich op de een of andere manier tot het meisje aangetrokken. Het leek haar wel een type, waarvan je precies wist wat je aan haar had: eerlijk en open en spontaan. Ze was vast niet iemand die in je gezicht poeslief deed, maar achter je rug om over je ging roddelen.

'Ik hoop dat we straks bij elkaar in de klas komen,' hoorde ze zichzelf plotseling tot haar verbazing zeggen, 'misschien kunnen we dan wel naast elkaar gaan zitten. Als je dat leuk vindt natuurlijk.'

Zo begon onze vriendschap, Anicke. Heel simpel. Heel gewoon.

3.

Weet je nog hoe blij we waren, toen we in dezelfde klas bleken te zitten? We waren vanaf de eerste dag onafscheidelijk en bestudeerden vanuit onze ivoren toren de rest van de wereld. Elke pauze hingen we in de studiehhal tegen de muur van de bibliotheek, ver weg van de drukte in de aula. Ik vond het heerlijk om alleen met elkaar op te trekken. Het gaf me een gevoel van saamhorigheid: wij tegen de rest van de wereld! Het kon mij niets schelen dat we al gauw beugeltje en brilletje genoemd werden. Ik zou toch binnen niet al te lange tijd contactlenzen krijgen. En jouw slotjes bleven ook niet voor de eeuwigheid op je tanden geplakt.

Toch duurde het een poos, voordat ik je voor het eerst mee naar huis nam. Het was net of ik er geen zin in had dat je mijn moeder ontmoette. Achteraf bezien vreemd, maar wel begrijpelijk. Het was allemaal zo anders bij jullie thuis.

Marit lag languit in pyjama op de bank voor de televisie, met haar voeten met de grote berensloffes aan over de leuning heen.

Hè, jammer dat GTST weer afgelopen was, dacht ze teleurgesteld. Ze hielden ook altijd op, als het net spannend werd. Dat betekende dus morgen weer kijken. Gelukkig was Anicke net zo verslaafd aan GTST als zij. Daar waren ze gisteren in de grote pauze achter gekomen. Zou er verder nog iets leuks zijn op de tv? Ze hengelde met haar arm de afstandsbediening naar zich toe. 'Mam,' zei ze, terwijl ze overzapte naar een ander kanaal, 'mag ik morgen bij Anicke slapen?'

Haar moeder was de krant aan het lezen en luisterde maar met een half oor. 'Hmm.' Met een zucht sloeg ze de volgende pagina open en zei: 'Het zit vandaag niet mee, de beurs is weer lager gesloten, zie ik. Wat vroeg je nou ook alweer?'

'Of je worst lust,' zei Marit chagrijnig en kwakte de afstandsbediening terug op tafel. Het irriteerde haar als haar moeder zo verstrooid reageerde, wanneer ze iets doodgewoons vroeg. Het leek wel of ze voor alles om haar heen aandacht had, behalve voor haar eigen dochter.

Dan was het bij Anicke thuis veel gezelliger, peinsde ze. Hanna zat altijd met thee of limonade te wachten tot Anicke uit school kwam en wilde dan van alles van haar weten. Echt zo'n ouderwetse moeder.

Het eerste wat ze altijd vroeg was: 'Wat hebben jullie vandaag op school gedaan? Hopelijk wel gelachen, hè?' Dat was een soort standaardvraag waarmee het gesprek over school geopend werd.

Mama deed vaak wel of ze geïnteresseerd was, maar als puntje bij paaltje kwam, bleek toch dat ze de helft van de verhalen die je haar vertelde, net zo vlug weer vergat. 'Dat komt door mijn werk,' was steevast haar excuus, als Marit haar verweet dat ze weer eens niet geluisterd had. 'Daar moet ik zo veel onthouden, dat mijn privé-geheugen er gewoon bij inschiet. Maar weet je, eigenlijk is dat niet eens zo erg, dan vertel je toch alles gezellig twee keer?' Net of het zo leuk was om telkens opnieuw over hetzelfde te beginnen!

Marit begreep heus wel, dat haar moeder in haar eentje een fulltime baan moest hebben om rond te kunnen komen, maar soms wilde ze wel dat het bij haar thuis anders was. Dat ze ook een moeder had die niet werkte en een vader en twee broers, zoals Anicke. Een broertje dat twee jaar jonger was en een oudere van bijna veertien... Ze begon langzaam te blozen. Jorn, zo heette hij. Toen hij onverwachts de kamer van Anicke was binnengekomen om te zien wie er bij zijn zusje op bezoek was, had ze hem onmiddellijk herkend. De jongen die haar had uitgescholden! Vlug had ze haar bril afgedaan. Maar het was niet nodig geweest, hij had haar niet herkend. 'Ben jij net zo'n domme giechel als mijn zus?' had hij nieuwsgierig gevraagd.

Marit had hem bijna niet durven aankijken, zo verlegen was ze geweest. Ze kon zich dan ook niet meer herinneren wat ze hem had geantwoord. Hij was nog een tijdje bij hen blijven rondhangen en was toen naar zijn eigen kamer gegaan. Jorn.

Hij leek niet echt op Anicke. Hoewel... ze hadden allebei hetzelfde blonde haar. Jorn, leuke naam eigenlijk. Wat voor kleur ogen zou hij hebben? Ook blauw?

Haar moeder vouwde zorgvuldig de krant dicht en legde hem naast zich neer op de grond. Met haar handen streek ze haar haren

tot een ragebol. Ze zag er moe uit. 'Ik was er niet helemaal bij met mijn gedachten. Wat wou je nou precies weten?'

'Niets,' zei Marit kort, 'alleen maar of ik bij Anicke mag slapen.'

'Wanneer?'

'Vanavond,' spotte Marit. 'Ze komen me om negen uur halen. Je vindt het toch zeker wel goed, hè? Ik heb mijn huiswerk voor morgen al af.'

Haar moeder keek haar afwezig aan. Zag ze nou echt niet dat ze al in pyjama was?

'Ik geloof niet dat ik die Anicke ken. Ik heb jou tenminste nog nooit over haar gehoord. Is ze hier al eens eerder geweest?'

Mam, wilde Marit schreeuwen, Anicke is al drie weken mijn vriendin. We zitten samen in dezelfde brugklas. De brugklas, weet je wel? Misschien herinner je je nog dat ik inmiddels naar de middelbare school ben gegaan? Nou, Anicke zit naast me, mam. Dat meisje met die spaniëlharen. Ik heb je al honderdmaal over haar verteld.

Maar ze zweeg. Ach. Wat maakte het uit. Mama luisterde toch niet.

'Nu ik er eens zo over nadenk, vind ik het toch niet zo'n goed idee,' aarzelde haar moeder, 'ik ken die ouders van dat meisje helemaal niet en dan zo doordeweeks. Nee, het bevalt me niet.'

'Mama, ik ben bijna dertien,' viel Marit uit, 'ik ben heus geen klein kind meer. Wat denk je nou dat er kan gebeuren als ik bij iemand blijf slapen? Ben je soms bang dat haar vader 's nachts stiekem mijn slaapkamer binnensluipt met een hakbijl of zo? Echt mam, ik ben geen kleuter meer.'

'Maar waarom heb je je pyjama dan al aangetrokken, als ze je straks komen halen?'

Ineens stak er een pesterig duiveltje bij Marit de kop op.

'Omdat Anicke voor deze ene keer een pyjamafeestje mocht geven. Onze hele klas komt,' fantaseerde ze erop los, 'zelfs mevrouw Meijer. In haar nachtjapon met roze strikjes, heeft ze ons beloofd.'

Toen ze het verblufte gezicht van haar moeder zag, kon ze er niets aan doen, maar ze kreeg ineens de slappe lach. In gedachten zag ze

hun mentor al voor zich, met haar lichaam als een worst in een nachtjapon gepropt. Ze dacht aan het gedichtje dat Anicke en zij tijdens Engels op haar gemaakt hadden:

Ach, onze arme mentor Miss Meijer,

Nog steeds zit ze zonder vrijer,

Want elke vent vindt haar kont

Veels te dik en te rond,

Daarom blijft geen enkele man lang bij 'r.

Wat hadden ze gelachen. Toen de lerares het rijmpje ten slotte per ongeluk had onderschept en hardop voor de klas had voorgelezen, was Marit knalrood geworden. Ze stond doodsangsten uit. Zouden ze er nu uitgestuurd worden? Maar de lerares had hen over haar brillenglazen heen spottend aangekeken en gezegd: 'You're completely right, both of you. Thank you for your compliments. Well, ladies, I will tell you what you have to do: als straf volgende les trakteren! Om mijn gewicht op peil te houden!'

Iedereen had in een deuk gelegen. Vooral Anicke. 'Wat een gaaf mens,' had ze tegen Marit gefluisterd, 'die heeft tenminste gevoel voor humor.'

Haar moeder schudde verbaasd haar hoofd. 'Ik begrijp hier niets van. Waarom moet je nou ineens zo lachen?'

'Mam,' bracht Marit met moeite uit, 'morgen...'

'Wat nou morgen,' zei haar moeder vinnig, 'bel die Anicke maar af. Ik heb er helemaal geen zin in dat je vanavond nog de deur uitgaat. Een pyjamafeestje!' Ze rimpelde vol afkeer haar neus. 'Typisch Amerikaans. En dat jouw mentor daaraan wil meewerken, daar snap ik niets van. Zo'n keurig mens! Ik had echt verwacht dat die school wat meer niveau zou hebben.'

Toen kwam Marit niet meer bij. Ze rolde bijna van de bank van het lachen.

Zal ik je iets grappigs vertellen? Meijer heeft al die tijd ons gedichtje bewaard. Nu ben je zeker nieuwsgierig geworden, hoe ik dat weet? Pech voor je, Anicke.

Ik ga het je pas verderop in deze brief schrijven. Je zult nog even geduld moeten hebben.